

Nr 46.

Ankom till riksdagens kansli den 19 april 1932 kl. 2 e. m.

Utlåtande med anledning av väckt motion om lindring i skyldigheten att amortera ett för ett vattenavledningsföretag i Värö socken av Hallands län utlämnat lån.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion nr 294 av herr *Andersson* i Lindome har hemställts, att riksdagen måtte bevilja lindring i amorteringsskyldigheten för innehavare av i motionen omförmålt odlingslån i och för vattenavledning från ägor tillhörande Backa, Källstorp, Norvära, Lingome och Skällåkra byar i Värö socken av Hallands län.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionen.

Över motionen hava, efter av utskottet därom i vederbörlig ordning gjord framställning, utlåtanden avgivits den 29 februari 1932 av lantbruksstyrelsen och den 8 mars 1932 av statskontoret.

Av motionen inhämtas bland annat följande:

Den 31 december 1919 beviljade Kungl. Maj:t i och för vattenavledning från ägor tillhörande Backa, Källstorp, Norvära, Lingome och Skällåkra byar i Värö socken av Hallands län ett lån från odlingslånefonden å 16,230 kronor samt ett anslag utan återbetalningsskyldighet från allmänna avdikningsanslaget å 8,140 kronor.

Vid den i juli 1919 av vederbörande lantbruksingenjör verkställda kostnadsberäkningen skulle företagets utförande kosta 27,247 kronor 6 öre. På grund av de under dåvarande kristid hastigt ändrade arbetspriserna m. m. uppgingo emellertid kostnaderna för företagets verkställande, som ägde rum åren 1920—1921, till omkring 35,000 kronor. Det bekomna odlingslånet fördelades av länsstyrelsen den 20 mars 1926 mellan vederbörande fastigheter, som uppginge till omkring ett 40-tal. Ägarna vore samtliga småbrukare, och största jordinnehavet av öppen jord vore omkring 20 hektar.

Rensningen av kanalerna hade måst äga rum vart femte år, enär kanalerna, som låge å flack mark och vore ganska djupa, lätt uppslammades, även delvis från öppna havet. Rensningskostnaden uppginge varje gång till 5 å 6,000 kronor.

Sedan numera, efter friären, nämnda lån skulle börja amorteras, hade svårigheter uppkommit för dessa mindre bemedlade småbrukare att fullgöra sin betalningsskyldighet. Även om det i allmänhet ej vore så höga belopp, som komme på var och en, vore det dock för dem ytterst svårt att i dessa kristider få kontanter att betala amorteringen och räntan.

Motionärerna ifrågasätta, att exempelvis hälften av intressenternas kapitalskuld måtte avskrivas.

Lantbruksstyrelsen har anfört.

Ifrågavarande företag omfattade en areal av 102.54 hektar, nästan utslutande, nämligen till en areal av 102.24 hektar, bestående av odlad jord. Härav komme 89.30 hektar på de intressenters andel, vilka blivit delaktiga av det till företaget beviljade lånet från odlingslånefonden. Vid arbetsplanens fastställande år 1919 uppskattades båtnaden av torrläggningen för företaget i sin helhet till ett värde av 43,356 kronor 50 öre, eller omkring 425 kronor för hektar. Kostnaden beräknades samtidigt till 27,247 kronor 6 öre, motsvarande i genomsnitt omkring 265 kronor för hektar.

Arbetet utfördes under kristiden med då rådande höga arbetspriser och godkändes av lantbruksstyrelsen den 11 april 1923. Enligt vad i motionen uppgives skulle kostnaden för företaget till följd av kristidens inverkan hava stigit till omkring 35,000 kronor, eller i genomsnitt omkring 340 kronor för hektar.

Annuiteten å det till företaget beviljade lånet från odlingslånefonden å 16,230 kronor utgjorde i runt tal 1,080 kronor. Av i lantbruksstyrelsen förvarade handlingar angående företaget inhämtades, att av de fastigheter till antalet 45, vilka hade att svara för återbetalningen av nämnda lån, annuiteten för 32 fastigheter understege 20 kronor, för 6 fastigheter uppginge till 20 å 50 kronor, för 5 fastigheter till 50 å 100 kronor samt för de återstående 2 utgjorde 140 kronor respektive 160 kronor. I genomsnitt för samtliga låntagare uppginge annuiteten till 12 kronor 8 öre per hektar.

För den händelse vederbörande låntagare hade svårt att gälda sagda annuiteter, funne lantbruksstyrelsen för sin del det kunna ifrågasättas, om icke anledningen härtill vore att söka på annat håll än i det här berörda torrläggningsföretaget. I varje fall kunde företaget, när detsamma jämfördes med andra under kristiden utförda torrläggningsföretag, till vilka statsunderstöd blivit i särskild ordning anvisade, ingalunda anses vara av sådan art i ekonomiskt avseende, att ytterligare statsunderstöd till detsamma vore påkallat.

Med anledning av vad ovan anförts funne lantbruksstyrelsen sig icke kunna tillstyrka bifall till ifrågavarande motion.

Statskontoret har anslutit sig till vad lantbruksstyrelsen i ärendet uttalat och därför i likhet med styrelsen avstyrkt bifall till motionen.

På skäl, som av lantbruksstyrelsen anförts, anser sig utskottet icke böra förorda någon åtgärd av i motionen angivet slag.

Utskottet.

Utskottet hemställer sålunda,

att förevarande motion II: 294 ej må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 19 april 1932.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.